

2015

IZVJEŠTAJ SA FINANSIJSKIH TRŽIŠTA

Period od 1.12.-31.12.2015

Kratak pregled dešavanja sa finansijskih tržišta praćen dešavanjima na tržištu valuta, metala i tržišta kapitala sa osnovnim kamatnim stopama vodećih svjetskih zemalja

- EVROPSKO TRŽIŠTE
- AMERIČKO TRŽIŠTE
- AZIJSKO TRŽIŠTE
- ZLATO
- NAFTA
- BERZANSKI INDEKSI
- EKONOMSKI KALENDAR
- PREGLED KAMATNIH STOPA

FILIP DURSUN
TANJA KNEŽEVIĆ
IGOR ROGIĆ
NOVA BANKA AD

8/1/2016

1.1. Evropsko tržište

- *Smanjena kamatna stopa na prekonocne depozite kod ECB*
- *ECB najavila mogućnost dodatnog labavljenja monetarne politike*
- *SNB zadržala 3mesečni Libor od -0,25 do -1,25*
- *Osam od devet članova BOE glasalo za zadržavanje kamatne stope*

Evropska centralna banka je na posljednjem sastanku u 2015. godini očekivano dodatno olabavila monetarnu politiku u borbi protiv hronično niske inflacije u evrozoni. Period trajanja aktuelnog programa otkupa aktiva vrijedan 60 milijardi evra mjesečno je proširen za dodatnih šest mjeseci do marta 2017. godine. Mario Draghi je najavio da je moguće da u narednom periodu dodatno prošire program otkupa ukoliko bude potrebe kao i da će ubuduće kupovati i regionalne i municipalne obveznice. ECB je dodatno smanjila kamatnu stopu na prekonocne depozite sa 0,2% na 0,3% dok je referentna kamatna stopa ostala na nivou od 0,05%. Iako je ECB dodatno dodatno reagovala, tržište je bilo razočarano jer su očekivali više od ECB. Euro je nakon konferencije Maria Draghog ojačao u odnosu na sve svjeteke valute i samo u odnosu na američki dolar zabilježen je rast od oko 3%. Jedan od razloga zašto ECB nije uvela drastičnije stimulanse privredi jeste što je banka podigla

prognozu privrednog rasta evrozone za tekuću i 2017. godinu dok su očekivanja za narednu godinu ostala nepromijenjena.

Švajcarka centralna banka (SNB) je i u decembru zadržala ekspanzivnu politiku i najavila da je spremna, ukoliko se stvore uslovi, da dodatno olabavi monetarnu politiku. SNB je tako zadržala 3mesečni Libor u rasponu od -0,25% do -1,25% kao i negativnu kamatnu stopu za prekonocne depozite od -0,75%. Negativne kamate bi prema SNB trebale domaću valutu da učini manje atraktivnom za investitore. Predsjednik SNB Thomas Jordan je dodao da je banka spremna po potrebi da interveniše na deviznom tržištu prodajom CHF za najbitniju izveznu valutu Švajcarke, EUR.

Centralna banka Engleske (BOE) je na posljednjem sastanku prošle godine takođe zadržala ekspanzivnu monetarnu politiku. Kamatna stopa je ostala nepromijenjena na 0,5% kao i iznos otkupa aktive od 375 milijardi funti. Osam od devet članova odbora je glasalo za zadržavanje kamatne stope navodeći kao glavni razlog nisku inflaciju u državi koja je pod velikim pritiskom zbog stalno padajućih cijena energenata.

1.2 Američko tržište

- *2015. godina u znaku USD*
- *FED konačno izvršio najavljeno povećanje kamatne stope*
- *U tekućoj godini se projektuju još tri povećanja kamata*
- *Kanadski dolar u prethodnoj godini imao veliki pad, zbog gubitka vrijednosti nafte*

Protekla godina je definitivno prošla u znaku američkog dolara, koji je u uslovima neizvjesnosti na finansijskim tržištima, našao prostor za apresijaciju, uglavnom zbog očekivanja podizanja kamatnih stopa FEDa u okruženju gdje većina zemalja i centralnih banka ima ekspanzivni pristup monetarnoj politici, prvenstveno ECB i PBOC.

Uprkos nestabilnosti i krizama u globalnog ekonomiji, Federalne rezerve su podigle kamatnu stopu na 0.50%, tačno sedam godina nakon poslednje reakcije i time potvrdile da je američka privreda veoma malo izložena uticajima eksternih faktora. Polako ali sigurno ekonomija se oporavlja, prije svega suzbijanjem nezaposlenosti, otvarajući prostor za dodatnu monetarnu restrikciju. Mnogi očekuju tri povećanja kamata u toku 2016. godine, ali u skladu sa trenutnim dešavanjima na

finansijskim tržištima, nije isključena duža pauza FEDa do sledećeg poteza. U svakom slučaju, očekivanja postepenog povećanja kamata u SAD i dodatnog labavljenja od strane ECBa, bi trebalo da povećaju razliku u prinosima na aktivu u ovim zemljama u korist Država, što bi značilo dalji pritisak na evro. Pošto je ovakav razvoj situacije uveliko anticipiran na tržištima i u skladu sa tim EUR je već imao ogroman pad od sredine 2014. godine, valutni par EURUSD ne bi trebalo da trpi prevelike gubitke u tekućoj godini, posebno ne ispod pariteta.

2015. godina nije bila godina robnih valuta, prvenstveno kanadskog dolara i nafte. Kao jedan od najvećih proizvođača i izvoznika nafte, kanadska privreda u velikoj mjeri zavisi i od vrijednosti ovog energenta na tržištu. Kao posljedica zaoštavanja monetarne politike FEDa i jačanja USD, prevelike proizvodnje nafte naspram manje potražnje i usporavanja rasta kineske privrede i zemalja u razvoju, nafta je samo od početka godine izgubila skoro 50% vrijednosti, dok je kanadski dolar pao na najniže nivoje od finansijske krize u odnosu na evro, a u odnosu na USD je trenutno najslabiji od početka 2000-tih. Ni ova godina ne izgleda obećavajuće, pošto se očekuje povećanje nafte na tržištu, usljed ukidanja sanckija Iranu, što bi moglo da indirektno nastavi uticati na pad CADa.

1.3. Azijsko tržište

- *Krah kineskih berzi*
- *Intervencije kineskih vlasti u 2015.godini*
- *Austalijska privreda –u 2015.godini bilježi umjeren rast*
- *Japan nastavlja i dalje sa labavom monetarnom politikom*

Svjetska tržišta pa tako i azijska bila su jako burna u 2015.godini. Rekordnih niskih cijena energenta u posljednjih 10 godina, povećanja kamatnih stopa FED-a, labavljenje monetarne politike ECB-a i geopolitičkih nestabilnosti širom svijeta uticali su da 24.avgusta kinesko tržište doživi krah. Tog dana cijene akcija na tržištu kapitala su zabilježile najveći pad od 2007.godine. Brzom intervencijom, kineske vlasti uspjele su da samo jednim malim djelom ublaže gubitke koje su zabilježile kineske kompanije. Kineske vlasti su nekoliko puta intervenisali u toku godine različitim instrumentima poput smanjenja kamatne stope na depozite, smanjenjem stope obavezne rezerve, poreskim olakšicama, dodatnim štampanjem novca itd. Nakon intervencija oporavak kineske privrede je jedva vidljiv. Kineska privreda i dalje u zoni kontrakcije, posljednji podaci koji dolaze iz kineske privrede međutim djeluju orhabrujuće. Kina je još uvijek u

spoljnotrgovinskom deficitu, inflacija je i dalje daleko od ciljanih 2% ali ipak bilježi rast krajem godine na solidnih 1,5%. Takođe, kineska valuta je zvanično primljena u korpu valuta Specijalnih Prava Vučenja na sastanku MMF-a održanom početkom decembra. Ovaj istorijski trenutak mnogo će značiti za kinesku privredu, smatraju kineske vlasti.

Nesatbilnost nije zaobišla ni Japan ni Australiju. Australijski guverner Stevans ove godine je reagovao na tržištu smanjenjem kamatne stope na 2% početkom godine. Niske cijene nafte te niska cijena željezne rude kao i dešavanja u Kini (najveći trgovinski partnere Australije) doprinijeli su da je RBA interveniše na tržištu. Rezanje kamatne stope na kraju se i isplatilo. Australija je smanjila nezaposlenost, značajan napredak zabilježen je u van rudarskom sektoru, bruto društveni proizvod je ostvaruje i dalje rast ali ispod dugoročnog prosjeka. Monetarna politika je i dalje akomodativna i niske kamatne stope će pokušati da pospješe potrošnju. Australijski dolar je i dalje relativno skup prema australijskim kreatorima monetarne politike. Prema tome, niska inflacija će ostaviti prostora za dodatno reagovanje na tržištu. S druge strane, Japan je i dalje pod uticajem labave monetarne politike. Japanska privreda nastavlja da bilježi umjeren oporavak iako su izvoz i proizvodnja usporili u 2015.godini usljed dešavanja na tržištima u razvoju. Prema BoJ, očekuje se da će se inflacija u 2016.godini kretati oko 0% usljed niskih cijena energenata. Takođe, BoJ će nastaviti svoj QQE program sve dok se ne postigne ciljana inflacija od 2%.

2. KRETANJE VALUTNIH PAROVA U PERIODU OD 10.12.2015-07.01.2016

EUR/USD

EUR/GBP

EUR/CHF

GBP/USD

USD/JPY

AUD/USD

2.1. Kretanje cijene zlata

Nakon što je vrijednost zlata dostigla oko 2000 USD po unci prije nekoliko godina, ovaj plemeniti metal izgubio je skoro 50% vrijednosti i došao do granice od 1000 USD po unci krajem 2015. godine. Uprkos turbulencijama na finansijskim tržištima, ubrizgavanju jeftinog novca od strane centralnih banka, zlato nije uspjelo da potvrdi status sigurnog utočišta i održi vrijednost. Za navedeno je najveći krivac jačanje američkog dolara, koji na taj način sve sirovine denominovane u USD čini skupljim, ali i zaokret u monetarnoj politici FEDa, čime se povećava razlika u prinosima između zlata i druge finansijske aktive. Tekuća godina je krenula dobro po plemeniti metal, koje će pokušati da odbrani cijene iznad ključnih 1000 USD po unci.

2.1. Kretanje cijene nafte

Strmoglav pad nafte nastavljen je i kroz 2015. godinu. SAD bilježe rekordnu proizvodnju nafte, članice OPEC grupe ne žele da smanje svoj output, kako bi ostale konkurentne, što u uslovima kada kineska privreda, koja je druga po potrošnji, bilježi značajan pad aktivnosti, stvara prezasićenost na tržištu i obara cijene. Dodatni faktor je konstantan rast američkog dolara koji naftu čini skupljom za kupovinu, kao i ukidanje zabrane izvoza za Iran koji bi mogao dodatno da zakomplikuje situaciju na tržištu. Od početka godine, nafte je izgubila skoro 50% vrijednosti i spustila se ispod najnižih nivoa od finansijske krize, na 32 USD po barelu.

2.3. Kretanje pojedinih berzanskih indeksa

DAX

S&P500

Nikkei 225

DJIA

3. NAJAVA VAŽNIJIH EKONOMSKIH DEŠAVANJA

Datum	Vrijeme	Valuta	Ekonomski kalendar za januar	Očekivanja	Prethodno
04.01.2016	14:00	EUR	DE Consumer Price Index (YoY) (Dec)	0.6%	0.4%
05.01.2016	11:00	EUR	Consumer Price Index - Core (YoY) (Dec)	0.9%	0.9%
06.01.2016	20:00	USD	FOMC Minutes		
07.01.2016	13:30	EUR	ECB Monetary Policy Meeting Accounts		
08.01.2016	14:30	USD	Nonfarm Payrolls (Dec)		211K
	14:30	USD	Unemployment Rate (Dec)		5%
	14:30	CAD	Unemployment Rate (Dec)		7.1%
09.01.2016	02:30	CNY	Consumer Price Index (YoY) (Dec)		1.5%
14.01.2016	01:30	AUD	Unemployment Rate s.a. (Dec)		5.8%
	13:00	GBP	BoE Interest Rate Decision (Jan 14)		
19.01.2016	10:30	GBP	Consumer Price Index (YoY) (Dec)		0.1%
20.01.2016	14:30	USD	Consumer Price Index (YoY) (Dec)		0.5%
	16:00	CAD	BoC Interest Rate Decision and Statement		0.5%
21.01.2016	13:45	EUR	ECB Interest Rate Decision (Jan 21)		0.05%
	14:30	EUR	ECB Monetary policy statement and press conference		
27.01.2015	20:00	USD	Fed Interest Rate Decision		0.5%
	20:30	USD	Fed's Monetary Policy Statement and press conference		
29.01.2015	00:30	JPY	National Consumer Price Index (YoY) (Dec)		0.3%
	14:30	USD	Gross Domestic Product Annualized (Q4)		2%

4. PREGLED VAŽEĆIH KAMATNIH STOPA VODEĆIH SVJETSKIH ZEMALJA

Pregled referentnih stopa	Referentna kamatna stopa	Posljednja promjena	Datum promjene	Naredni sastanak
Evropska centralna banka	0,05%	-0,10%	04.09.2014	21.01.2016
Federalne rezerve SAD	0.50%	0,25%	16.12.2015	27.01.2016
Banka Engleske	0,50%	-0,50%	05.03.2009	14.01.2016
Banka Kanade	0,50%	-0,25%	15.07.2015	20.01.2016
Švajcarska nacionalna banka	-0,75%	-0,25%	01.15.2015	17.03.2016
Banka Japana	0,10%	-0,20%	19.12.2008	29.01.2016
Banka za novčane rezerve Australije	2,00%	-0,25%	05.05.2015	02.02.2016